Euroopa Parlament
2024-2029

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2024/0187(CNS)

19.11.2024

*

RAPORTI PROJEKT

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamise kohta
(COM(2024)0316 – C10-0112/2024 – 2024/0187(CNS))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Malik Azmani

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus
***	nõusolekumenetlus
***I	seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
***II	seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
***III	seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas.*** Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ▌ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.
Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT 5

SELETUSKIRI 6

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamise kohta
(COM(2024)0316 – C10-0112/2024 – 2024/0187(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2024)0316),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõiget 3, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C10-0112/2024),

– võttes arvesse kodukorra artiklit 84,

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A10-0000/2024),

1. kiidab komisjoni ettepaneku heaks;

2. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud tekstist kõrvale kalduda;

3. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti oluliselt muuta;

4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

SELETUSKIRI

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1157 liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamise kohta hakati kohaldama 2. augustist 2021. Määrusega kehtestati selle kohaldamisalasse kuuluvate dokumentide turvaelementide ja vormingu ühised miinimumstandardid ning see oli osa 2016. aasta detsembri tegevuskavast, mille eesmärk on tugevdada Euroopa reageerimist reisidokumentide võltsimisele kui terrorismi ja organiseeritud kuritegevust võimaldavale tegurile (COM(2016)790).

Euroopa Parlament rõhutas oma 2018. aasta seisukohas, kui oluline on parandada selliste dokumentide turvastandardeid mitte ainult dokumentide võltsimise ja identiteedivarguse vastases võitluses, vaid ka selleks, et hõlbustada vaba liikumise õiguse kasutamist ELis. Erilist tähelepanu pöörati kõrgeimate võimalike andmekaitse- ja andmeturbestandardite kehtestamisele, eelkõige biomeetriliste andmete ja alaealiste kaitse osas. Parlament nõudis ka ELi lipu lisamist kõigile isikutunnistustele ja elamisõigust tõendavatele dokumentidele kui lisaks kodanike rahvuslikule identiteedile ka ELi kodakondsuse nähtavale sümbolile, pakkudes neile täiendavat kaitset ja õigusi.

Euroopa Kohus tunnistas oma 21. märtsi 2024. aasta otsuses (kohtuasi C-61/22, Landeshauptstadt Wiesbaden) määruse (EL) 2019/1157 kehtetuks vale õigusliku aluse valiku tõttu. Euroopa Kohtu sõnul oleks määruse (EL) 2019/1157 tulnud vastu võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 21 lõike 2 asemel artikli 77 lõike 3 alusel, milles on ette nähtud seadusandlik erimenetlus. Samuti otsustas Euroopa Kohus, et määruse 2019/1157 mõju tuleks säilitada kuni seda asendava kehtiva määruse jõustumiseni, ning määras uue määruse vastuvõtmiseks mõistliku ajana kindlaks kaheaastase ajavahemiku alates kohtuotsuse kuulutamisele järgneva aasta 1. jaanuarist.

Euroopa Kohtule esitatud muud võimalikud põhjused määruse (EL) 2019/1157 kehtetuks tunnistamiseks, st selle väidetav mittevastavus Euroopa Liidu põhiõiguste hartale ja isikuandmete kaitse üldmäärusele, lükati tagasi.

Euroopa Komisjon esitas 23. juulil 2024 ettepaneku võtta vastu nõukogu määruse eelnõu liidu kodanike isikutunnistuste ning vaba liikumise õigust kasutavatele liidu kodanikele ja nende pereliikmetele väljaantavate elamislubade turvalisuse suurendamise kohta, mis Euroopa Kohtu ettekirjutuse kohaselt põhines ELi toimimise lepingu artikli 77 lõikel 3. Kõnealuse uue ettepanekuga esitatakse sisuliselt uuesti määruse (EL) 2019/1157 tekst, nagu Euroopa Parlament ja nõukogu on selle vastu võtnud. Nagu on märgitud komisjoni seletuskirjas ettepaneku kohta, on 2019. aasta teksti tehtud piiratud arv muudatusi, et teha vajalikud menetluslikud kohandused ja kokkuvõte arengutest, mis on toimunud pärast määruse (EL) 2019/1157 vastuvõtmist.

Raportöör väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle, kuna see kajastab sisuliselt parlamendi poolt 2019. aastal heaks kiidetud teksti, mille lähenemisviis ja eesmärgid on praeguses kontekstis jätkuvalt asjakohased, ning jagab hinnangut, et kaalutavasse nõukogu määrusesse tuleks teha määrusega (EL) 2019/1157 võrreldes ainult piiratud arv muudatusi.